SONITA

ROKHSAREH GHAEM MAGHAMI

SCHOOLVOORSTELLINGEN

IDFA 2015

education
international
documentary film festival
amsterdam

idfa

Dit lesmateriaal bestaat uit twee delen:

DOCENTENHANDLEIDING

Deze docentenhandleiding biedt handvatten om de documentaire te behandelen in de klas en geeft aanvullende achtergrondinformatie. U kunt zelf op basis van tijd, behoefte en niveau bepalen hoeveel u uit dit materiaal gebruikt en of u kiest voor een klassikale, individuele of groepsgewijze aanpak..

OPDRACHTEN VOOR LEERLINGEN

Deze opdrachten kunnen apart geopend en/of geprint worden voor de leerlingen. Ze komen ook terug in de docentenhandleiding.

LET OP! *Wanneer u het lesmateriaal print, vervalt de mogelijkheid om de directe links naar de webpagina's te volgen..*

ADVIES:
VANAF VO KLAS 3, ALLE ONDERWIJSNIVEAUS

Dit materiaal sluit aan bij de vakken: Nederlands, Maatschappijleer, Maatschappijwetenschappen en CKV.

DOCENTEN

WAT IS EEN DOCUMENTAIRE?

U kunt voor de vertoning van **Sonita** de grenzen van het genre documentaire bespreken. Men gaat ervan uit dat documentaires de waarheid schetsen en speelfilms fictie zijn. Maar is dat ook zo? Regisseur Paul Greengrass maakte bijvoorbeeld met de film United 93 (2006) een uitermate realistische reconstructie over het laatste uur aan boord van één van de neergestorte vliegtuigen tijdens 9/11. Hij liet daarbij sommige mensen, zoals de verkeersleiders, zichzelf spelen en baseerde zich op onderzoeksrapporten, opnames van de piloot, de laatste telefoongesprekken vanuit het vliegtuig en de zwarte doos. Is United 93 dan een film of een documentaire? U kunt deze vragen met uw leerlingen bespreken en ze vragen nog een situatie te bedenken waarbij een documentairegisseur werkt met acteurs en een gespeelde scène.

Wilt u meer documentaires aan uw leerlingen laten zien? Dan kunt u dit doen via www.idfa.nl/educatie Via de educatieve filmcatalogus Docschool Online krijgt u toegang tot documentaires die geschikt zijn voor gebruik in de klas. Tevens vindt u hier algemeen lesmateriaal dat u kunt gebruiken bij andere documentaires en waarbij verder wordt ingegaan op het genre documentaire.

DOCENTEN

INHOUD

Enige voorkennis over de inhoud maakt een documentaire eenvoudiger te plaatsen en te interpreteren. Ook voorkomt het eventuele onaangename verrassingen. Voor het bekijken van de documentaire **Sonita** *kunt u samen met de leerlingen de korte inhoudsbeschrijving lezen. Laat uw leerlingen daarna opdracht 1 maken.*

WAAR GAAT 'SONITA' OVER?

Als de 18-jarige Sonita mocht kiezen, was Michael Jackson haar vader en Rihanna haar moeder. In haar plakboek verbeeldt ze haar droom om als beroemde rapper voor een grote menigte te staan. Vooralsnog zijn haar enige fans de andere tienermeisjes in een opvangtehuis in Teheran. Daar vindt de illegaal uit Afghanistan gevluchte Sonita steun bij het verwerken van haar trauma's en het vormgeven van haar toekomst. Die ziet er in de ogen van haar familie overigens heel anders uit: als bruid is ze 9000 dollar waard en haar moeder's besluit om Sonita uit te huwelijken staat vast. Bovendien mogen vrouwen in Iran helemaal niet zingen. Hoe kan Sonita ondanks alle tegenslag haar dromen waar maken?

(VERWERKINGS)OPDRACHTEN

Wanneer het duidelijk is wat een documentaire in het algemeen inhoudt en waar Sonita globaal over gaat, kunnen de leerlingen aan de slag met de specifieke verwerkingsopdrachten. Deze opdrachten zijn onderverdeeld in opdrachten die vóór de film en opdrachten die ná de film worden gemaakt. De opdrachten zijn niet alleen te vinden in deze docentenhandleiding, maar ook in het opdrachtenblad dat specifiek voor de leerlingen is bedoeld.

VOOR DE FILM

OPDRACHT 1

Lees het stukje 'Waar gaat **Sonita** over'.
Noem minstens drie onderwerpen die volgens jou in deze film behandeld gaan worden.

DOCENTEN

CONTEXT

Niet alle documentaires zijn even makkelijk te begrijpen als de context waarbinnen het onderwerp van de documentaire valt niet of onvoldoende bekend is. Dit onderdeel voorziet in achtergrondkennis over de context.

GIRLS, NOT BRIDES!?

Momenteel zet Sonita zich in voor de wereldwijde campagne van de organisaties Girls Not Brides, http://www.girlsnotbrides.org/ en Strong Heart Group http://www.strongheartgroup.org/ om kinderhuwelijken tegen te gaan. 'Girls Not Brides' is een wereldwijd partnerschap, bestaande uit meer dan 500 organisaties verdeeld over meer dan 70 landen, om samen een einde te kunnen maken aan kinderhuwelijken. Daarnaast helpen ze jonge vrouwen met het verwezenlijken van hun doelen. Leden van de organisatie zijn verspreid over Afrika, Azië, het Midden-Oosten, Europa en Amerika. Elk lid deelt de overtuiging dat ieder meisje het recht heeft om het leven te leiden waar ze zelf voor kiest en dat, door een einde te maken aan kinderhuwelijken, er een veiligere, gezondere en meer welvarende toekomst voor iedereen mee kan worden bereikt. Samen staan de organisaties sterker. Ze brengen kinderhuwelijken ter sprake, creëren een groot bewustzijn van wat er allemaal voor nodig is om kinderhuwelijken tegen te gaan en roepen op tot wetten en beleidsregelingen om een verschil te maken in het leven van miljoenen meisjes.

STRONG HEART GROUP

Zoe Adams, voorzitter van de organisatie 'Strong Heart Group', heeft er samen met Cori, in de film te zien bij de 'Society for support working and street children', voor gezorgd dat Sonita naar de Verenigde Staten kon vluchten en een studiebeurs heeft gekregen. De organisatie 'Strong Heart Group' gelooft niet in een 'Eerste Wereld' en een 'Derde Wereld'. Er is alleen 'De Wereld': 'The poor don't need to be given a voice. They need to be given the microphone' is het motto. De organisatie steunt bijzondere jonge mensen die te maken hebben met extreme uitdagingen en die leven in moeilijke omstandigheden zoals oorlogsgebieden, vluchtelingenkampen en extreme armoede. Door middel van educatieve programma's wil de organisatie deze jonge mensen de kans geven te ontsnappen uit hun moeilijke bestaan.

2 VOOR DE FILM

OPDRACHT 2

Door Sonita uit te huwelijken en te verkopen aan een nieuwe familie kan de bruiloft van haar broer worden betaald.

• Wat vind je van het uithuwelijken van meisjes en jonge vrouwen? Vind je dat het afgeschaft zou moeten worden? Waarom (niet)? Denk je dat uithuwelijking in Nederland strafbaar is?

• Vrouwen in Iran mogen niet zingen omdat de vrouwenstem als aanstootgevend wordt ervaren. Noem minstens drie vrijheden of rechten van de vrouw die honderd vijftig jaar geleden niet bestonden voor een vrouw in Nederland.

• In Nederland hebben mannen en vrouwen op papier inmiddels dezelfde rechten. Toch is er ook hier ongelijkheid tussen man en vrouw. Noem minstens twee verschillen die in de praktijk bestaan en bespreek met je klasgenoten hoe deze laatste ongelijkheden de wereld uit geholpen kunnen worden.

TOELICHTING

Uithuwelijking is in Nederland niet strafbaar. Wel probeert de Nederlandse overheid door middel van aanscherping van wetten en regelgeving huwelijksdwang tegen te gaan. Zo is het verboden te trouwen als je onder de 18 jaar bent en zijn huwelijken tussen neef en nicht alleen mogelijk als beide onder ede verklaren niet onder dwang te trouwen. Bekijk deze pagina voor meer info
https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huwelijksdwang/inhoud/huwelijksdwang-voorkomen

• Belangrijke verschillen in vrijheden voor vrouwen nu en honderd vijftig jaar geleden zijn stemrecht, recht op geboorteplanning en abortus en wettelijk geregelde gelijke rechten op de arbeidsmarkt.

• Anno 2015 bestaat er echter niet alleen op het gebied van gelijke betaling bij gelijk werk, maar ook op gebieden zoals opleidingsniveau en arbeidsparticipatie nog ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. Een rapport van de VN uit 2013 geeft aan dat veel werkende vrouwen ook negatieve ervaringen hebben als het gaat om hun zwangerschap. Regelmatig krijgen ze kritiek, worden contracten niet verlengd of komen ze niet meer in aanmerking voor een promotie. Allemaal omdat een vrouw zwanger is. Het College voor de Rechten van de Mens zag in Nederland dan ook een stijging van bijna 60% van het aantal aangespannen zaken over zwangerschapsdiscriminatie.

3 NA DE FILM

OPDRACHT

• Wat vond je van de documentaire? Noem sterke en minder sterke aspecten van de documentaire.

• Welke scène heeft het meest indruk op je gemaakt? Waarom?

• Wat vind je van de keuze die Sonita heeft gemaakt, door niet voor haar familie, maar voor zichzelf te kiezen?

• Had jij hetzelfde gedaan als je in de schoenen van Sonita had gestaan? Oftewel: Zou jij net als Sonita naar Amerika zijn gegaan om je droom waar te kunnen maken? En zo ja, had je vooraf aan je moeder verteld wat je van plan was? Waarom (niet)?

DOCENTEN

DE MAKER

Waarom maakt iemand documentaires? Dit onderdeel biedt informatie over de regisseur van **Sonita***: Rokhsareh Ghaem Maghami. U kunt deze informatie na de vertoning met uw leerlingen bespreken.*

WIE IS DE MAKER VAN 'SONITA'?

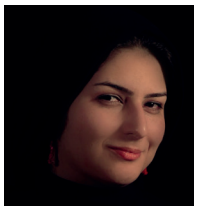

Rokhsareh Ghaem Maghami is geboren in Tehran en studeerde 'Filmmaking and Animation' aan de Tehran Art University. In 2009 verscheen haar boek 'Animated Documentary: A New Way to Express'. Ook heeft ze verschillende korte documentaires op haar naam staan. Dit jaar komt ze met de documentaire **Sonita** (2015).

4 NA DE FILM

OPDRACHT

De maakster van de film Rokhsareh Ghaem Maghami heeft een groot aandeel in de loop van het verhaal.

• Beschrijf dit aandeel en noem een scène waarin overduidelijk is dat de maakster een sturende hand heeft.

• Wat vind je hiervan? Mag een filmmaker zich zo bemoeien met het onderwerp van de film? Waarom wel/niet? Wat zijn in dit geval de voor en nadelen voor Sonita geweest? Beschrijf dit.

Op een gegeven moment zegt de geluidsman tegen de maakster: 'Stay away from your protagonists life'.

• Zoek op wat dit betekent en leg uit waarom hij dit tegen de filmmaakster zegt. Wat denk jij dat zijn argumenten zijn?

• Wat had jij gedaan als je in de schoenen van de maakster had gestaan?

DE TOTSTANDKOMING

Wat zijn de beweegredenen van een documentairemaker om een bepaald onderwerp nader te belichten? Dit onderdeel geeft inzicht in hoe een idee ontstaat en zich ontwikkelt.

HOE IS HET IDEE ONTSTAAN?

Gilda, de nicht van Maghami, is werkzaam als sociaal werker voor de organisatie 'Society for support working and street children.' Gilda vertelde Maghami over Sonita, een getalenteerd Afghaans meisje die zonder papieren in Iran leeft en graag rapvideo's wil maken. Toen Maghami Sonita leerde kennen, kwam ze erg pittig en beslissend over, maar minder makkelijk om mee in contact te komen. Sonita vond het namelijk moeilijk om mensen te vertrouwen, voornamelijk mensen uit Iran, aangezien ze veel armoede en discriminatie heeft

gekend. Deze gevoelens beschrijft ze in haar rapsong 'Forgive me for being an Afghan.' Maghami zou haar eigenlijk meehelpen met het maken van muziekvideo's, maar Sonita wilde voornamelijk veel zelf doen. Ze hoefde alleen maar de basis te weten. Sonita was zelfverzekerd en eigenwijs en had vele dromen en doelen voor ogen, ondanks de harde realiteit van het dagelijkse leven. Zonder hulp van de organisatie konden Sonita, haar zusje en haar nichtje niet in onderdak of eten voorzien. Maghami raakte gefascineerd door het leven van Sonita en wilde daar graag een documentaire over maken. Juist door het contrast tussen de harde realiteit van Sonita's dagelijkse leven en haar droom om als vrouwelijke rapper door het leven te gaan. In het begin dacht Maghami alleen een documentaire te maken over een tiener met onmogelijke wensen en dromen. Ze kon niet geloven dat haar dromen uiteindelijk binnen twee jaar realiteit zouden worden. Sonita zit nu op de Wasatch Academy in Utah, een kostbare school in de Verenigde Staten waarvan ze een studiebeurs kreeg. Momenteel reist Sonita rond de wereld voor de campagne van de organisaties 'Girls not Brides' en 'Strong Heart Group' om kinderhuwelijken tegen te gaan.
Voor meer achtergrondinformatie over Sonita en de film:
kijk hier voor een interview door CNN
www.cnn.com/2015/10/11/world/afghanistan-rapper-sonita-alizadeh/

NA DE FILM

5 OPDRACHT

De naam Sonita betekent 'a swallow, a travelling bird', oftewel een 'zwaluw, een rondtrekkende vogel'.

• Vind je deze betekenis van de naam bij Sonita passen? Waarom (niet)? Zo niet, welke naam vind je dan beter bij Sonita passen?
• Schrijf in het Engels een brief aan Sonita waarin je haar beschrijft waar de (zogenaamde) documentaire over jouw leven over zou gaan.

6 OPDRACHT

In de film discussiëren Sonita en haar moeder over de vraag of raps de wereld kunnen veranderen.
Wat denk jij:
• Kunnen raps de wereld veranderen? Waarom wel/niet? Noem indien mogelijk voorbeelden van songs of raps die van invloed zijn geweest op een cultuur of generatie.

7 OPDRACHT

Sonita ontsnapte aan een gedwongen huwelijk op jonge leeftijd door erover te zingen. Het nummer 'Brides for Sale' heeft haar gered en brachten haar een stap dichterbij haar droom: door het leven gaan als rapper.

In deze opdracht kan je kiezen uit de volgende opdrachten:
• In één van de scènes zie je dat Sonita en haar klasgenoten een echt en een wenspaspoort moeten maken. Dit ga jij ook doen: maak een paspoort met hierin je echte gegevens over je lengte, geboorteland, woonplaats, pasfoto (getekend), geboortedatum. Maak daarna een paspoort met soortgelijke gegevens maar dan zoals je ze ideaal gezien voor je ziet, zoals zelfbedachte namen, een geboorteland en/of een droombaan naar keuze.
• Maak een rap over het leven van Sonita, over jouw eigen leven of over een actueel maatschappelijk probleem. Ter inspiratie kun je de rap 'Brides for Sale' van Sonita beluisteren via YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=n65w1DU8cGU

TOT SLOT

IDFA is altijd benieuwd naar de manier waarop bovenstaande opdrachten in de klas zijn behandeld. Heeft u tips en/of aanvullingen voor andere docenten? Dan kunt u mailen naar educatie@idfa.nl

Tip: Door middel van het inschrijfformulier voor Docschool Online op www.idfa.nl/educatie heeft u toegang tot vele documentaires en bijbehorend lesmateriaal.

De IDFA schoolvoorstellingen worden mede mogelijk gemaakt door:
De Gijselaar-Hintzenfonds en P.W. Janssen's Friesche Stichting

De Gijselaar-Hintzenfonds

SONITA

ROKHSAREH GHAEM MAGHAMI, Iran/Afghanistan, 2015, 80 min.

Deze film is een titel van Tag/Traum en kwam mede tot stand in samenwerking met Intermezzo Film, Rokhsareh Ghaem Maghami, NDR, RTS Radio Télévision Suisse, SRG SSR, DR en Arte en door financiële bijdrage van Film- und Medienstiftung NRW, BKM, Bundesamt für Kultur (EDI), Cinéforom en Loterie Romande, Chicken & Egg Pictures en IDFA Bertha Fund.

Auteur: Olivier ten Kate
Eindredactie: IDFA, Emma Siebelink, Marije Veenstra
Vormgeving: Madelinde Hageman

www.idfa.nl/educatie
© IDFA 2015 | 020 6273329

SONITA

ROKHSAREH GHAEM MAGHAMI

LEERLINGEN

1

OPDRACHT 1 (VOOR DE FILM)

Lees het stukje 'Waar gaat **Sonita** over'.
Noem minstens drie onderwerpen die volgens jou in deze film behandeld gaan worden.

WAAR GAAT 'SONITA' OVER?

Als de 18-jarige Sonita mocht kiezen, was Michael Jackson haar vader en Rihanna haar moeder. In haar plakboek verbeeldt ze haar droom om als beroemde rapper voor een grote menigte te staan. Vooralsnog zijn haar enige fans de andere tienermeisjes in een opvangtehuis in Teheran. Daar vindt de illegaal uit Afghanistan gevluchte Sonita steun bij het verwerken van haar trauma's en het vormgeven van haar toekomst. Die ziet er in de ogen van haar familie overigens heel anders uit: als bruid is ze 9000 dollar waard en haar moeder's besluit om Sonita uit te huwelijken staat vast. Bovendien mogen vrouwen in Iran helemaal niet zingen. Hoe kan Sonita ondanks alle tegenslag haar dromen waar maken?

2

OPDRACHT 2 (VOOR DE FILM)

Door Sonita uit te huwelijken en te verkopen aan een nieuwe familie kan de bruiloft van haar broer worden betaald.

- Wat vind je van het uithuwelijken van meisjes en jonge vrouwen? Vind je dat het afgeschaft zou moeten worden? Waarom (niet)? Denk je dat uithuwelijking in Nederland strafbaar is?
- Vrouwen in Iran mogen niet zingen omdat de vrouwenstem als aanstootgevend wordt ervaren. Noem minstens drie vrijheden of rechten van de vrouw die honderd vijftig jaar geleden niet bestonden voor een vrouw in Nederland.
- In Nederland hebben mannen en vrouwen op papier inmiddels dezelfde rechten. Toch is er ook hier ongelijkheid tussen man en vrouw. Noem minstens twee verschillen die in de praktijk bestaan en bespreek met je klasgenoten hoe deze laatste ongelijkheden de wereld uit geholpen kunnen worden.

OPDRACHT 3 (NA DE FILM)

• Wat vond je van de documentaire? Noem sterke en minder sterke aspecten van de documentaire.
• Welke scène heeft het meest indruk op je gemaakt? Waarom?
• Wat vind je van de keuze die Sonita heeft gemaakt, door niet voor haar familie, maar voor zichzelf te kiezen?
• Had jij hetzelfde gedaan als je in de schoenen van Sonita had gestaan? Oftewel: Zou jij net als Sonita naar Amerika zijn gegaan om je droom waar te kunnen maken? En zo ja, had je vooraf aan je moeder verteld wat je van plan was? Waarom (niet)?

OPDRACHT 4 (NA DE FILM)

De maakster van de film Rokhsareh Ghaem Maghami heeft een groot aandeel in de loop van het verhaal.
• Beschrijf dit aandeel en noem een scène waarin overduidelijk is dat de maakster een sturende hand heeft.
• Wat vind je hiervan? Mag een filmmaker zich zo bemoeien met het onderwerp van de film? Waarom wel/niet? Wat zijn in dit geval de voor en nadelen voor Sonita geweest? Beschrijf dit.
Op een gegeven moment zegt de geluidsman tegen de maakster: 'Stay away from your protagonists life'.
• Zoek op wat dit betekent en leg uit waarom hij dit tegen de filmmaakster zegt. Wat denk jij dat zijn argumenten zijn?
• Wat had jij gedaan als je in de schoenen van de maakster had gestaan?

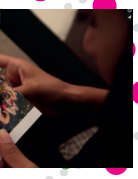
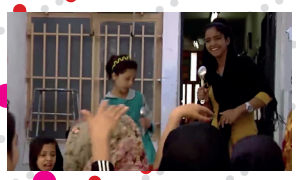

OPDRACHT 5 (NA DE FILM)

De naam Sonita betekent 'a swallow, a travelling bird', oftewel een 'zwaluw, een rondtrekkende vogel'.
• Vind je deze betekenis van de naam bij Sonita passen? Waarom (niet)? Zo niet, welke naam vind je dan beter bij Sonita passen?
• Schrijf in het Engels een brief aan Sonita waarin je haar beschrijft waar de (zogenaamde) documentaire over jouw leven over zou gaan.

OPDRACHT 6 (NA DE FILM)

In de film discussiëren Sonita en haar moeder over de vraag of raps de wereld kunnen veranderen.
Wat denk jij:
• Kunnen raps de wereld veranderen? Waarom wel/niet? Noem indien mogelijk voorbeelden van songs of raps die van invloed zijn geweest op een cultuur of generatie.

7

OPDRACHT 7 (NA DE FILM)

Sonita ontsnapte aan een gedwongen huwelijk op jonge leeftijd door erover te zingen. Het nummer ‘Brides for Sale’ heeft haar gered en brachten haar een stap dichterbij haar droom: door het leven gaan als rapper.

In deze opdracht kan je kiezen uit de volgende opdrachten:

• In één van de scènes zie je dat Sonita en haar klasgenoten een echt en een wenspaspoort moeten maken. Dit ga jij ook doen: maak een paspoort met hierin je echte gegevens over je lengte, geboorteland, woonplaats, pasfoto (getekend), geboortedatum. Maak daarna een paspoort met soortgelijke gegevens maar dan zoals je ze ideaal gezien voor je ziet, zoals zelfbedachte namen, een geboorteland en/of een droombaan naar keuze.
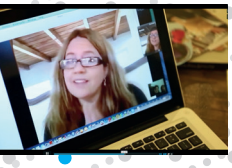
• Maak een rap over het leven van Sonita, over jouw eigen leven of over een actueel maatschappelijk probleem. Ter inspiratie kun je de rap ‘Brides for Sale’ van Sonita beluisteren via YouTube:
https://www.youtube.com/watch?v=n65w1DU8cGU